

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Børnehuset Stengården Januar 2024

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

I de sidste to år har vi særlig haft fokus på:

Børn i udsatte positioner.

Dannelse, børneperspektiv og medbestemmelse.

Børnefællesskaber – herunder inddraget forældrene på et forældremøde.

Børns leg og det pædagogiske personales betydning for børns legemuligheder.

Sproglig udvikling igennem Eventyrtema samt oplæg fra logopæd.

Hvad er kvalitet i dagtilbud? Strukturel-, proces- og resultat kvalitet.

Indretning af læringsmiljø på stuerne.

Pædagogisk læringsmiljø – fokus på relationskompetent praksis.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi er opmærksomme på at have en løbende justering af vores tilbagevendende rutiner og aktiviteter, når vi oplever, børnegruppens dynamik og behov har ændret sig. Vi er inspireret af EVAs redskaber til selvevaluering; Vi ser, at der er et behov for justering, vi aftaler en justering/prøvehandling, løbende dialog om, hvordan de nye tiltag fungerer, evt. nye tiltag/justering af praksis aftales og igangsættes.

Hvis det er et større tema, vi har fokus på, udfylder vi Egedals skema til handling. Et større fokus kan fx være, hvis det er en større ændring af praksis, hvor vi har behov for at skrive vores pædagogiske overvejelser ned om hvad vi vil, hvad vi gerne vil opnå, hvordan vi gør det osv.

Stuerne har løbende stuemøder og pædagogerne har forberedelsestid, hvor der også er mulighed for at få sparring fra en kollega fra en anden stue, så der kommer nye øjne på.

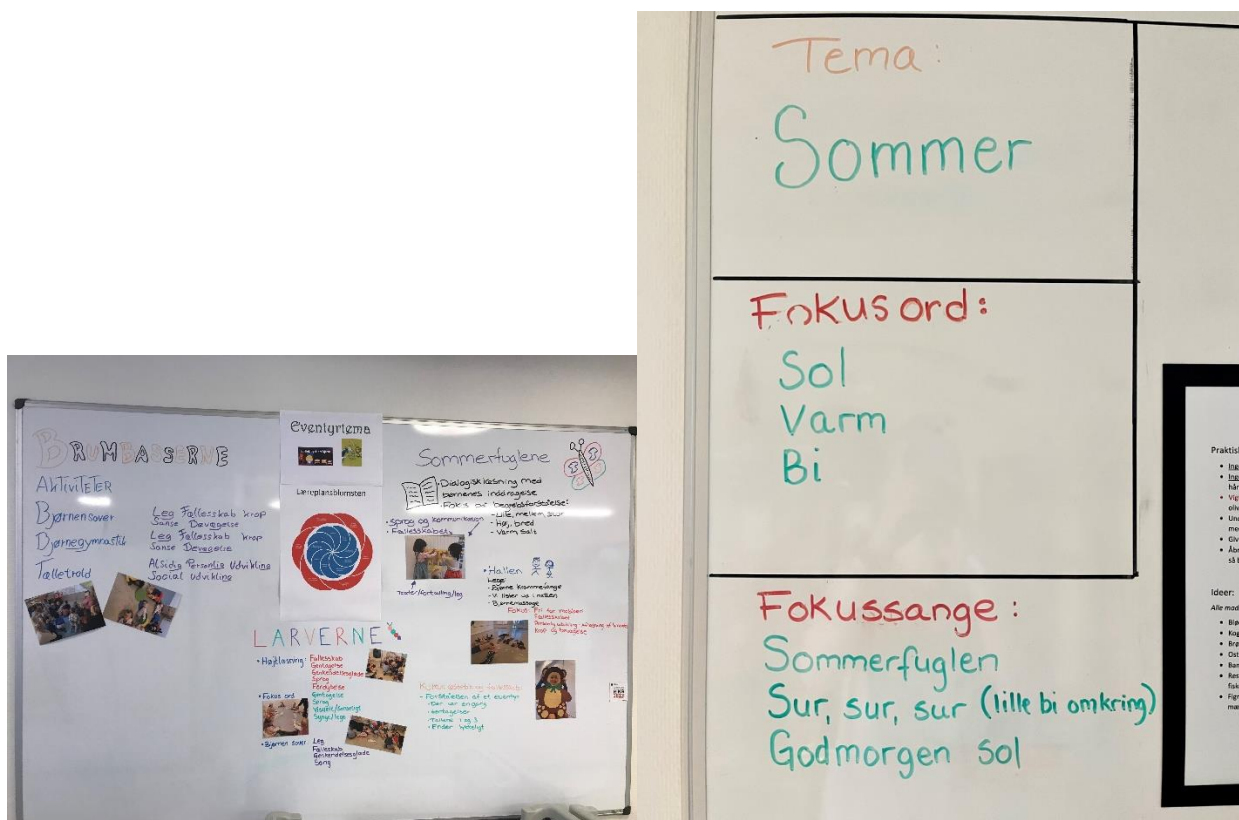
Vi har pt. gang i en proces, hvor vi vil aktivere de pædagogiske ressourcer og viden til at understøtte udviklingen af pædagogikken i huset. Vores ressourcepersoner er pædagoger, der fx er faglige fyrtårne eller har ICDP 2 modulet. Det er allerede aftalt, at de to pædagoger, der har deltaget i tilsynet, skal være med til at identificere de første udviklingsprocesser ud fra de opmærksomheder, vi har fået under tilsynsobservationerne.

En pædagog og en pædagogmedhjælper har haft et ICDP sparringsforløb med henblik på at øge kvaliteten af relationsarbejdet.

Når vi har særlige indsatser omkring børn i udsatte positioner, laver vi individuelle handleplaner i Hjernen & Hjertet, som evalueres og justeres.

Hvis det handler om gruppedynamikken på en stue eller i en mindre gruppering, udfylder vi også en handleplan i Hjernen & Hjertet.

Vi dokumenterer løbende vores arbejde med temaer på en stor tavle, så forældrene også kan se, hvad vi laver og hvorfor.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi har haft oplæg fra Kit Nørgaard omkring børns leg, hvordan vi som voksne kan organisere os, så vi understøtter børnenes legemuligheder bedst muligt. Det har givet os anledning til på alle stuer at arbejde med, hvordan vi som pædagogisk personale understøtter børns leg og legemuligheder.

Vi valgte temaet, da vi oplevede, at børnene i stigende grad havde svært ved at indgå og blive i leg. Det har været vigtigt for os at se leg som en værdifuld del af børns udvikling. Leg er børns måde at forstå og bearbejde verden på. Temadagen med Kit Nørgaard kickstartede det pædagogiske personales udvikling af deres praksis. Det blev tydeligt, at pædagogisk personale har en afgørende rolle, når det kommer til at beskytte leg, der er i gang, booste leg, der er ved at gå i stå og understøtte, at der er deltagelsesmuligheder for alle børn.

Vi har haft oplæg fra vores lokale logopæd, hvor vi har haft særlig fokus på, hvordan vi understøtter børnenes sproglige udvikling igennem sproget. Vi er inspireret af "Sprog i samspil", som er en praksisnær guide til sproglig og social læring i dagtilbuddets fællesskaber.

Vi har på et personalemøde drøftet, hvordan det pædagogiske læringsmiljø bedst understøtter god kvalitet. Vi tog afsæt i EVAs kvalitetsbegreb, der taler om strukturel-, proces- og resultat kvalitet. Vi genopfriskede forståelsen af, at de tre elementer er hinandens forudsætning. Når vi har en struktureret hverdag, hvor børnene er delt ind i mindre grupper, øger det nærværet mellem personale og børn og dermed øges proceskvaliteten, som i sidste ende har betydning for læringsudbyttet (resultatkvaliteten). Vi arbejdede ud fra en narrativ tilgang, hvor personalet i grupper fortalte, hvad der var værdifuldt for dem i forbindelse med vores pædagogiske virke. Vi brugte bevidning, som fungerede rigtig godt. Det gav et rigtig godt billede af, hvad der motiverer os. Dette personalemøde kickstartede en forandring i den måde vi holder møder, så det frigav tid til forberedelsestid.

Vi skal fremadrettet arbejde meget mere med den skriftlige læreplan som et dynamisk dokument. Indtil nu har det pædagogiske grundlag været formuleret fælles for hele område Stenløse. Det skal vi fremadrettet have reformuleret, så det pædagogiske grundlag bliver lokalt forankret. Det vil betyde, at vi igennem det næste års tid skal genbesøge læreplanen. Vi vil anvende "redskab til selvevaluering" i processen, så vi sikrer, at vi kommer hele vejen rundt.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Vi havde i en længere periode været nysgerrige på, hvordan vi i højere grad kunne inddrage børnenes perspektiv og ønsker i vores hverdag. Hvad kunne de selv være med til at bestemme? Hvor i vores rutiner og pædagogiske aktiviteter kunne vi involvere børnene mere? Og hvad mente børnene selv, at de havde indflydelse på, og hvor ville de gerne bestemme mere?

Vi oplevede på det tidspunkt en børnegruppe, som havde brug for at få styrket deres fællesskab efter en lang periode med en kommende skolegruppe, som i høj grad udfordrede det gode børnemiljø. Vi var derfor spændte på, hvad det ville betyde for børnegruppen at give dem meget mere frihed og ikke endnu fastere rammer, som ellers måske var første indskydelse for at skabe mere ro og struktur.

Vi startede med at introducere børnene for en oversigt over mulige siddepladser til frokost samt billeder af alle børn og voksne. De voksne var allerede placeret ved hver deres bord og børnene kunne nu vælge, hvor de havde lyst til at sidde.

Børnene vælger nu hver dag, hvor de har lyst til at sidde til frokost.

Om eftermiddagen har vi nu valgt at lave frugt cafe, så vi ikke afbryder børnene i deres leg - børnene kan spise, når de mærker, at de er sultne og med de børn, som de leger med. Vi startede i sommerhalvåret, hvor vi ofte var på legepladsen. Her oplevede vi, at børnene ikke havde lyst til at komme, når det var tid til frugt. De var i god leg. Vi ønskede derfor at se, hvad det kunne gøre ved børns lege, hvis de ikke hele tiden blev afbrudt. Vi var her også stærkt inspirerede af vores tema om leg, hvor vi på en pædagogisk lørdag havde haft besøg af Kit Nørgaard, som talte om børns leg.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi har primært benyttet os af kvalitative data, som vi har indsamlet i praksis. Vi har iagttaget, hvordan børnene tog imod de nye tiltag samt hvilken indvirken det har haft på børnene samt børnefællesskabet.

Vi har desuden haft øje for, hvordan særligt eftermiddagscafé indvirker på børnenes muligheder for at fortsætte deres leg samt hvilke børn, der valgte at spise først, sidst samt med hvem.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Frokost: Vi oplever, at børnene har taget rigtig godt imod vores tiltag i frokostsituationen. Vores oplevelse er, at børnene ofte vælger deres plads ud fra deres aktuelle behov. Nogle vælger ud fra den voksne, især hvis de er nye på stuen eller har en lidt svær dag, men langt de fleste vælger ud fra de legerelationer, de har den pågældende dag.

Vi så, at børnene i højere grad fik blik for andre børns behov i fællesskabet. De fik øje på, at et barn på stuen havde et særligt behov for at have den samme plads ved siden af den samme voksne hver dag. Vi så, at børnene bevidst fravalgte den plads, så den altid var ledig til deres kammerat. Desuden oplevede vi, at børnene fik øje på andre børn, som de normalt ikke legede med, når grupperne rundt om bordet forandrede sig hver dag. Vores oplevelse er, at det har styrket børnefællesskabet på stuen.

Vi har som pædagogisk personale oplevet, at det har en gavnlig effekt, når vi inddrager børnene i deres dagligdag. Når vi giver slip på styringen, griber børnene muligheden for at påvirke deres dagligdag. Vi har oplevet, at vi som personale bliver nysgerrige på, hvor vi også kan øge børnenes medbestemmelse. Vi har derfor arbejdet videre fx i hallen, hvor børnene ud fra en ramme, selv er med til at bestemme, hvilke lege der skal leges.

Når der skal træffes beslutninger, bliver børnene spurgt. Børnene har fået øjnene op for demokrati. Vi afholder afstemninger, hvor flertallet bestemmer. Helt ned i om lyset skal være tændt eller slukket under spisningen osv.

Eftermiddagsfrugt: Når vi spiste ude, oplevede vi hurtigt den gavnlige effekt ift. børns leg og medbestemmelse. Vi undgik konflikter med børn, der ikke havde lyst til at afbryde deres leg. Vi så, at børn der havde behov for en lille pause, valgte at spise til sidst, hvor der ikke var så mange. Vi så børnene holde pause i deres leg, når det passede ind eller de blev enige om, at det var nu, de ville spise. En klar succes. Anderledes har vi oplevet det sværere at opretholde frugtcafé, da vi i efteråret begyndte at spise indenfor. Her oplevede vi, at alle børn havde lyst og behov for at spise samtidig. De var allerede blevet afbrudt i deres leg, da vi gik ind. Vi har derfor justeret frugtcafé flere gange undervejs. Hvor har vi frugtcafé? Hvor mange kan komme ind? Hvordan beskytter vi en leg, der holder pause, så børnene kan vende tilbage bagefter? Kan vi bruge "hytten" på legepladsen til én gruppe, så vi har fordelt børnegrupperne? Vi har også forsøgt, at børnene kommer ind i forskelligt tempo, så nogle børn har etableret en ny leg, før de andre kommer ind.

Vi holder fast i strukturen frem til foråret, hvor vi igen kan være mere ude, men vi skal arbejde videre med konceptet indendørs, når efteråret kommer igen. Vi ønsker at skabe bedre rammer for hyggeligt samvær i spisesituationen.

Medbestemmelse og demokrati:

Generelt er vi blevet meget inspireret af vores arbejde med børns medbestemmelse og inddragelse af børnenes perspektiv. Vi vil fortsætte arbejdet, da vi ser, at det har en gavnlig effekt på børnene og børnefællesskabet. Vi oplever, at børnene er mere engagerede, når de føler, deres mening har betydning.

Ved vores seneste pædagogiske tilsyn viste nogle børn den pædagogiske konsulent rundt. Da hun spurgte, hvem der bestemmer, hvad børnene skal lave, svarede børnene med det samme; "det gør vi da!"

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Vi har aftalt, at vores erfaringer med at inddrage børnene i vores pædagogiske praksis skal udbredes mere i hele huset – justeret ift. børnenes alder. De to andre stuer i huset er også i gang med spændende tiltag.

Vores arbejde med børns medbestemmelse har trukket tråde ud til flere elementer i den pædagogiske læreplan. Vi har set børnenes trivsel øges, børnefællesskaber blomstre, legerelationer udvikles og børn der ellers kan være udfordret i deres deltagelsesmuligheder, kan i højere grad være med i aktiviteter og lege. Børnene får øgede muligheder for at modtage den intenderede læring i de aktiviteter, der sættes i gang.

Vi har haft fokus på det pædagogiske personale som et afgørende element i det pædagogiske læringsmiljø. Vi har oplevet, at nytænkning skaber nye spændende muligheder for både børn og voksne. Særligt for det pædagogiske personale har forløbet været spændende, da det rykkede ved en pædagogisk praksis,

som har været en stor del af Stengården i mange år. En praksis der har fungeret rigtig godt, men måske var blevet for struktureret. Hvor var pladsen til børnenes stemme? Hvad skete der, hvis børn i udsatte positioner blev frigjort – inden for en ramme? Vores oplevelse er, at de voksede med opgaven. Det øgede deres evne til at reflektere og dermed selvregulere.

Vores arbejde med børns medbestemmelse skal altså ses i et bredt læringsperspektiv.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi har ikke systematisk inddraget Stengårdens forældreråd i evalueringen, men vi har løbende orienteret forældrerådet om vores pædagogiske arbejde.

Vi har i forældrerådet aftalt, at vi fremadrettet har et pædagogisk tema på hver gang til møderne. På den måde vil vi i højere grad involvere dem i og øge deres kendskab til vores pædagogiske afsæt og tanker om udviklingen af den pædagogiske praksis i Stengården.

Vi har inddraget dem i vores pædagogiske tilsyn. Før, under og efter. Vi vil løbende inddrage dem i arbejdet med de anbefalinger, vi fik ved vores tilsyn i efteråret 2023.

Politisk ønsker man at flytte mere beslutningskompetence ud lokalt til forældrerådene fremfor i områdebestyrelsen. Den proces vil vi arbejde med i Stengården.

Vi har drøftet muligheden for at lave en kostvejledning ift. børns frugtmadpakker.

Forældrerådet ønsker at deltage aktivt i udviklingen af læringsmiljøer, og de har derfor planlagt en arbejdsrådgivning, hvor de kan hjælpe med praktiske gøremål.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

I vores pædagogiske tilsyn i efteråret 2023 er vi blevet anbefalet at arbejde mere med vores måltid. Vi skal derfor arbejde med, hvordan vi kan inddrage børnene i højere grad samt hvad vi pædagogisk vægter under måltidet. Der skal i højere grad være en rød tråd mellem stuerne.

Vi vil fortsat have et fokus på relationskompetent pædagogisk praksis. Vi vil anvende ICDP som tilgang. Fokus vil særligt være på medarbejdernes sensitivering og respons på børnenes henvendelser.

Vi vil fortsat have et fokus på, hvordan vi skaber de bedste rammer for børnenes leg. Vi har arbejdet med indretning af vores fysiske læringsmiljøer indendørs. Her har vi fortsat brug for at arbejde med, hvordan vi vedligeholder læringsmiljøerne samt hvordan vi gør dem overskuelige, tydelige samt klargjort til leg.

Vi ønsker fortsat at arbejde med vores sproglige læringsmiljøer. Der skal være fokus på, hvordan vi i højere grad kan arbejde med visualisering i børnehøjde, som ligger op til dialog. Men vi skal også have et fortsat fokus på, hvordan vi som pædagogisk personale kan understøtte børnenes sprogtilegnelse igennem hverdags sproget. Altså kommunikationen med børnene, hvor vi skal opretholde fokus på at skabe længere dialoger, gribe mulighederne for at udvide børnenes ordforråd m.m.

Vi skal også have fokus på indretning af læringsmiljøer på legepladsen. Der er nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag. Forældrerådet vil planlægge en arbejdslørdag, så forældrene kan hjælpe med indretning samt at gøre legepladsen mere indbydende.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi oplever, at når vores forløb er velforberedt samt understøttet af letanvendelige materialer, kan det afspejles i børnenes læringsudbytte samt det pædagogiske personales engagement og indlevelse. Det så vi særligt i vores eventyrtema. Vi så mange tegn på børnenes læring. De genfortalte eventyrene for hinanden. Vi kunne se det i deres lege og børnene efterspurgte mere. Al personale var klædt på til at

understøtte denne efterspørgsel. På baggrund af denne evaluering har vi arbejdet videre med, hvordan vi forbereder os før et fælles tema. Vi er opmærksomme på, at der skal udarbejdes en tydelig plan for temaet. Vi har altid en arbejdsgruppe, der står for temaet. De er ansvarlige for at finde materialer til alle.

Vi har i foråret forsøgt at justere vores mødepraksis. De faste stuemøder er blevet erstattet af forberedelsestid, så personalet har tid til at planlægge kvalitative forløb med børnene samt få sparring på tværs af personalegruppen. Det fungerer ikke efter hensigten endnu, så det vil være vigtigt at have fokus på en forankring. Vi skal evaluere og evt. justere formen. Det skal undersøges, hvordan personalet har brugt tiden indtil nu samt hvorfor ikke alle har benyttet tiden. Stuemøder er blevet lagt i forlængelse af personalemøder.

Vi vil gerne blive endnu mere systematiske. Vi har derfor lavet en procesplan for, hvad man som arbejdsgruppe skal stå for. De skal også være medansvarlige for den efterfølgende evaluering på et fælles personalemøde. Desuden skal de også medvirke til, at vores pædagogiske læreplan løbende bliver opdateret, hvis vores arbejde med temaet giver anledning til det. Det er i sin helt spæde opstartsfase, så det skal implementeres i det kommende år.

Vi har desuden i personalegruppen besluttet, at vi vil gå væk fra Egedals skema til handling og fremover bruge handleplanerne i Hjernen & Hjertet. Alle medarbejdere har adgang til systemet og arbejder jævnlige derinde.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

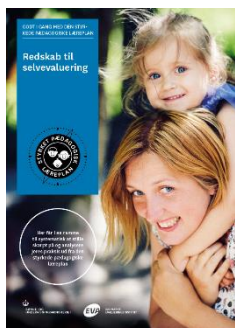
Da den styrkede pædagogiske læreplan kom, blev det pædagogiske fundament beskrevet overordnet for hele område Stenløse. Det er besluttet, at vi fremadrettet skal have en lokalt forankret læreplan. Vi skal derfor i de kommende år have reformuleret den pædagogiske læreplan, så den afspejler den pædagogik, vi udøver i Stengården.

Vi har igennem de sidste to år arbejdet med flere elementer i det pædagogiske grundlag, som vi allerede nu kan få skrevet ind i version 2 af Stengårdens pædagogiske læreplan.

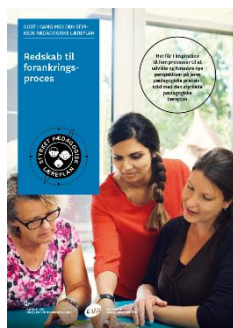
Det er vores intention, at vi i højere grad skal anvende den pædagogiske læreplan som et dynamisk dokument, som vi løbende justerer på linje med de justeringer vi løbende implementerer i vores pædagogiske praksis. Særligt i forbindelse med evalueringer af forløb, som har givet anledning til justering fx ny forskningsbaseret viden, kurser samt indsamlet viden fra vores egen praksis.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC